

LUOLAKOIRIEN METSÄSTYSKOKEEN (LUME) SÄÄNNÖT JA OHJEET

**Hyväksytty Kennelliiton Valtuustossa 26.5.1990
Muutos nimeksi valtuusto 21.11.1992
Muutokset hyväksytty valtuustossa 5.5.2005 ja 17.5.2007
Voimassa 1.1.1991 alkaen.**

LUOLAKOIRIEN METSÄSTYSKOESÄÄNNÖT

1 § YLEISTÄ

Kokeen tarkoituksena on arvostella koiran soveltuvuutta ja halua työskennellä luolakoiralta ominaisissa tehtävissä käytännön metsästyksessä. Otetaan selvää koiran halusta ja kyvystä löytää riistaeläin, ilmaista sen olinpaikka kiinteällä haukulla tai karkottaa se, tai muuten toimia siten, että tuomari voi vakuuttua koiran ominaisuuksista. Koira ei saa hyväksytyä loppuarvostelua, jos riistaa ei kokeen aikana löydy.

2 § JÄRJESTÄMINEN Muutos hyväksytty 17.5.2005 valtuuston kokouksessa

Metsästyskoe järjestetään koirakohtaisena kokeena sen vastaanottamiseen ja arvostelemiseen oikeutetulle (rotujärjestön suostumus / Kennelliiton pätevänti) luolakoirien metsästyskokeen ylituomarille.

Kokeeseen saavat osallistua kaikki 15 kuukautta täyttäneet luolakoira-rotuihin kuuluvat koirat sekä muihin rotuihin kuuluvat koirat, joille Kennelliiton hallitus luolakoira-rotujärjestöjen esityksestä erikseen on myöntänyt osallistumisoikeuden ja jotka täyttävät Kennelliiton niille asettamat rekisteröintivaatimukset. Viimeistään ensimmäisen hyväksytyin metsästyskokeen jälkeen tulee koiralla olla laatu- ja arvostelupalkinto jonkin FCI:n hyväksymän maan kenneljärjestön hyväksymässä virallisessa näyttelyssä ennen kuin koira voi osallistua seuraavaan metsästyskokeeseen.

Koiran omistaja sopii tuomarin kanssa kokeen ajankohdan.

Tuomari lähettää kokeen loppuarvostelun Kennelliitolle ja rotujärjestöille sen kennelpiirin kautta, jonka alueella koe on suoritettu.

Arvosteltavan koiran on oltava tunnistusmerkitty ja rokotettu Kennelliiton määräysten mukaisesti.

Metsästyskoe saadaan järjestää ajalla 1.8. - 30.4.

2.1 Jääviydet

Kulloinkin voimassa oleva Suomen Kennelliiton yleinen jääviyssääntö.

3 § VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ja tuomarin näkemyksestä ei voi valittaa. Kokeissa ja kilpailuissa syntyneet erimielisyydet ratkaistaan Suomen Kennelliiton kulloinkin voimassa olevan muutoksenhakusäännön mukaisesti.

4. § KOIRANOJAAJA

Koiranohjaajan on noudatettava tuomarin antamia ohjeita niin, ettei koiralle anneta sen työskentelyä haittaavia tai edistäviä kieltoja tai käskyjä, tai ryhdytä suoranaiseen koiran auttamiseen. Pyrkimyksenä olkoon hyvä ja luottamuksellinen henki koiranohjaajan ja tuomarin välillä. Koiranohjaaja voi halutessaan keskeyttää koiran suorituksen, jolloin koira katsotaan luopuneeksi.

5. § KOKEEN SUORITTAMINEN

Hyväksyttäviä suorituspaikkoja ovat: maaluola, kallioluola rakennuksen alusta (tuomarin päätöksen mukaan)

Suorituspaikan on sijaittava alueella, jonne koetta varten on saatu metsästysoikeuden haltijalta lupa

6. § RIISTAELÄIN

Hyväksyttäviä ovat luonnonvarainen

- kettu
- supikoira
- mäyrä

7. § KOKEEN KESTOAIKA

Koe katsotaan alkaneeksi, kun koira on tuomarin luvalla laskettu irti luolaan menemistä varten. Koe päättyy, kun tuomari on tullut vakuuttuneeksi koiran suorituksen laadusta, tai koiranohjaajan ilmoittaessa luopumisesta.

8. § RIISTATYÖSKENTELY

Riistaeläin on aina todettava. Koska kyseessä on metsästyskoe, on mahdollisuuksien mukaan myös pyrittävä saamaan saalista kokeen aikana. Seuraavat ominaisuudet arvostellaan maastokortille:

- metsästysinto
- haku
- tehokkuus
- kestävyys
- haukku
- yhteistyö ohjaajan kanssa
- koiran yleinen käyttäytyminen.

Loppuarvostelu on joko hyväksytty, hylätty, luopui tai riistaa ei löytynyt.

LUOLAKOIRIEN METSÄSTYSKOKEEN TUOMARIOHJE

Hyväksytty Kennelliiton Valtuustossa 26.5.1990

Muutos nimeksi Kennelliiton Valtuusto 21.11.1992

Muutokset hyväksytty valtuustossa 5.5.2005 ja 17.5.2007

Voimassa 1.1.1991 alkaen.

Koetta järjestettäessä on huomioitava kulloinkin voimassa olevat riistaeläinten rauhoitusajat. (voimassa 16.12.2014 alkaen)

1 § TUOMARIN PÄTEVYYS Muutos hyväksytty 17.5.2007 valtuuston kokouksessa

Metsästyskokeen vastaanottamiseen oikeuttavan pätevyyden myöntää anomuksesta Kennelliitto. Pätevyyden voi saada kun on suorittanut metsästäjäutukinnon sekä riistanhoitomaksun ko vuodelta, omaa riittävästi kokemusta käytännön luolametsästyksestä ja on hyväksytysti suorittanut Luolakoirien metsästyskokeiden ylituomarikurssin ja siihen liittyvät pätevyysvaatimukset. Pätevyyden ylläpidossa noudatetaan LUME –koesääntöjen vaatimuksia.

2 § ARVOSTELUN PERUSTEET

Mikäli koira osoittaa jossakin arvioitavassa ominaisuudessa poikkeuksellista erinomaisuutta on se mainittava tuomarikertomuksessa ja rastiettava arvostelukorttiin kohtaan erinomainen.

2.1 Metsästysinto

Koiran on oma-aloitteisesti, ilman käskyä mentävä luolaan. Jos koira kieltäytyy, on otettava selvää, johtuuko tämä siitä, että luola on asumaton eikä siellä ole riistanhajua vai onko koiran käyttäytyminen innottomuudesta johtuvaa.

2.2 Haku

Koiralle on annettava riittävästi aikaa etsiä riistaeläintä. Riittävä aika määräytyy lähinnä luolan laajuuden ja rakenteen mukaan.

Haku on hyvä, jos

- koira työskentelee määrätietoisesti ja järjestelmällisesti, liikkuen luolassa koko sen oletetulla alueella. Luolatutka on suositeltava apuväline tässä arvostelutyössä.
- koira käyttää kaikkia riistan käytössä olevia sisäänmenoaukkoja
- koira löytää riistan nopeasti

Haku on keskinkertaista, jos

- koiran työskentelyn havaitaan olevan hätäistä ja hosuvaa, koiran käyttäessä paljon aikaa jo tutkittujen käytävien uudelleen kulkemiseen
- koira liikkuu luolassa hidastellen, välittämättä tutkia vaikeapääsuisiä paikkoja riistan löytämiseen kuluu suhteettoman pitkä aika olosuhteet huomioon ottaen (vaikeasti liikuttavassa luolassa ei ajankäyttöä arvostella liian ankarasti).

Haku on huonoa, jos

- koira puurtaa pienellä alueella, jättäen suurimman osan luolastoa kokonaan tutkimatta

Koira voidaan sulkea kokeesta, jos se haun aikana antaa runsaasti ääntä ilman, että sillä on riittävä tuntuma riistaan. Löyisyys on kuitenkin selvästi todettava ja pystyttävä erottamaan ns. intohaukusta tai siitä, että koira esim. rakennuksen alla ajaa pakenevaa riistaa

2.3 Tehokkuus

Tehokkuuden arvioinnissa otettakoon aina huomioon riistalaji, ja sille ominaisen käyttäytymisen vaikutus koiran työskentelyyn ja työskentelyn arvostelemiseen.

Koira työskentelee tehokkaasti, jos

- se haukkuu riistan lähituntumassa tiiviisti painostaen se kestää esim. mäyrän pelotushyökkäyksiä pysyen riittävän tiiviissä kontaktissa riistaan
- se karkottaa riistaeläimen ulos luolasta
- se pysyttää riistan luolassa
- se tuo riistan ulos

Koiran työskentelyn tehokkuus on keskinkertaista, jos

- koira menettää riistan pelotushyökkäysten johdosta liikaa kontaktia jääden liian kauaksi haukkumaan
- se ei pysty riittävän tuntumassa seuraamaan luolassa pakenevaa ja esim. kaivautuen piiloutuvaa riistaa
- koira liikkuu riistatyön aikana tarpeettomasti luolassa ja käy ilman syytä toistuvasti ulkona, palaten kuitenkin työskentelemään.

Koiran tehokkuus on huono, jos

- se riistaeläimen normaalien pelotushyökkäysten jälkeen kokonaan lopettaa työskentelyn menettää työskentelyn aikana riistakontaktin ja harhautumisen seurauksena lopettaa työskentelyn
- se riistaeläimen vainuttuaan työskentelee siten, että riistan saaliiksi saamiseen ei ole mitään mahdollisuuksia, vaan koira pelkästään ilmaisee riistaa olevan luolassa

2.4 Kestävyys

Koiran kestävyuden arvostelussa älköön otettako huomioon koiran fyysisen kunnon vaikutusta suoritukseen.

Luolakoiran peruskunnosta on aina huolehdittava niin, että koira suoriutuu rasittavasta, usein tunteja kestävästä työskentelystä. Olosuhteiden vaikutus otettakoon huomioon arvostelussa. Jos koira esim. joutuu kaivamaan paljon, on sen väsyminen ymmärrettävämpää verrattuna pelkkään haukkuen tapahtuvaan työskentelyyn

Koiran henkinen ja fyysinen kestävyys on hyvä, jos koira normaaliolosuhteissa työskentelee samantasoisesti kuin suorituksen alussa vähintään 90 minuutin ajan. Kestävyydestä on annettava arvosana hyvä, jos tuomari on hyväksynyt koiran suorituksen riistan karkottamisen tai pysäyttämisen perusteella. Tällainen suoritus on aina merkittävä tuomarikertomukseen.

Kestävyuden katsotaan olevan keskitasoa, jos koiran työskentely huomattavasti huononee, ennen kuin sitä on kestänyt 60 minuuttia (normaaliolosuhteet).

Koiran kestävydessä on runsaasti huomauttamista, jos työskentely huomattavasti huononee, ennen kuin sitä on kestänyt 30 minuuttia.

2.5 Haukun arvostelu

Luolakoiran haukun tärkeitä ominaisuuksia ovat kuuluvuus- ja painostavuus. Näillä on merkitystä karkottamiskyvyn kannalta. Haukkua arvosteltaessa on tarkkaan otettava huomioon kuuluvuusolosuhteet ja pyrittävä muodostamaan käsitys siitä miten kaukana ja syvällä työskentely tapahtuu.

Koiran haukku arvosteltakoon hyväksi, jos haukku huonoissakin kuuluvuusolosuhteissa

antaa mahdollisuuden paikallistaa riistaeläimen olinpaikka sen tiheys ja intohimoisuus kuuluvuuden ohella selvästi antaa vaikutelman siitä, että koiran äänellä on merkitystä riistan karkottumisalttiuden lisääjänä haukku on riittävän tiheää, että sitä ei tarvitse odotella työskentelyn jatkumisen toteamiseksi.

Haukku on keskinkertaista, jos kuuluvuudessa on huomauttamista, mutta haukku kuitenkin auttaa paikallistamaan riistan olosuhteiden ollessa normaalit haukku on harvaa, mutta intohimoisiakin jaksoja on selvästi todettavissa.

Arvosanalta huono ei haukun arvostelussa voida välttyä, jos haukku on heikosti kuuluvaa, innotonta ja väritöntä muuten hyvähaukkuinen koira pitää tarpeettomia taukoja, eikä haukun perusteella saada riittävää käsitystä siitä, missä riistaeläin on.

2.6 Yhteistyökyky

Luolakoiran yhteistyökyky on suurimmalta osaltaan tottelevaisuutta, joka on saatu aikaan koulutuksen avulla. Yhteistyökyvyksi on myös luettava se, että koira tuo riistan ulos. Tapahtunut ulos tuominen on aina mainittava tuomarikertomuksessa.

Koiran yhteistyökyvyn katsotaan olevan korkealuokkaista, jos koira tuomarin annettua luvan tulee kutsusta pois luolasta haukulta tai muusta riistatilanteesta koira oma-aloitteisesti tai ohjaajan käskystä tuo saaliin ulos.

Yhteistyö on keskinkertaista, jos koira ulostulokäskyn saatuaan viivyttelee, mutta tulee kuitenkin kohtuullisen määrän käskyjä saatuaan koirassa nähdään merkkejä taipumuksesta tuoda riista ulos, vaikka sen taidot eivät vielä riitäkään onnistuneeseen suoritukseen. Selvästi todettu ulostuontiyritys merkitään tuomarikertomukseen.

Koiran yhteistyökyky on huono, jos koira ei toistuvista kehotuksista huolimatta tule ulos luolasta, vaan jatkaa työskentelyään tai jopa luolassa oleskeluaan halunsa mukaan.

Voidakseen olla arvostelussaan oikeudenmukainen tuomarin on varmistauduttava siitä, että koiran viipyminen ei johdu vaikeuksista liikkua luolassa.

2.7 Koiran yleinen käyttäytyminen

Luolakoiraa metsästyksessä käytettäessä sitä joudutaan rasittamaan odottamisella autossa tai kuljetuslaatikossa.

Sen sopeuttaminen oleskeluun muiden koirien kanssa ei saa kohtuuttomasti vaikeutua liiasta hyökkäävyydestä. Luolakoira ei myöskään saa osoittaa ihmisvihaisuutta. Tuomarin on arvosteltava koiran käyttäytyminen koko siltä ajalta, minkä hän on koiraa koepäivän seurannut.

Arvosanan hyvä saa koira, joka osoittaa kaikin puolin moitteetonta käytöstä.

Keskinkertaiseksi käytökseksi arvostellaan koeryhmän toimintaa häiritsevää äänekkyyttä, rauhattomuutta ja muita koiria kohtaan osoitettua liiallista aggressiivisuutta.

Huonoa käytöstä koira osoittaa jatkuvalla tarpeettomalla äänenpidolla, käymällä kiinni muihin koiriin tilaisuuden tullen, ärähtelemällä ihmisille ja esim. repimällä auton sisustuksia.

Arvostelukortti

Tuomari arvostelee kohdat 2.1 - 2.7 erilliselle arvostelukortille, antaen loppuarvostelun (hyväksytty / hylätty / riistaa ei löytynyt / luopui) oman harkintansa mukaan (ennalta määrättyä pistelaskujärjestelmää ei käytetä).

Koira ei saa loppuarvostelua hyväksyty, jos se on saanut arvosanan huono tai keskinkertainen kohdassa 2.1, 2.2, 2.3 tai 2.4.

Tuomari merkitsee suorituksen päätapahtumat kohtaan tuomarikertomus. Arvosanan huono perustelut on aina mainittava.

3. VALIONARVOSÄÄNTÖ Muutos hyväksyty 5.5.2005 valtuuston kokouksessa

Saadakseen metsästysvalion arvon on koiran saatava kaksi hyväksytyä luolakoirien metsästyskokeen tulosta kahdelta eri tuomarilta, ja saavutettu arvo merkitään FIN KVA-M. Koira, joka on saavuttanut FIN KVA-M arvoon oikeuttavat tulokset ei enää saa osallistua luolakoirien metsästyskokeisiin.

Mikäli koira saavuttaa luolavalionarvon on tämän tunnus FIN KVA-L.

Näin ollen sekä luolavalion että metsästysvalion arvon saavuttaneen koiran tittelit merkitään FIN KVA-L FIN KVA-M.

4. KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTTAMINEN

Kennelliiton yleinen kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirto tai peruuttaminen. Liitevihko

5. MÄÄRAAIKAISILMOITUKSET

Liitevihko.

6. KOEPÖYTÄKIRJAN TÄYTTÖOHJE

Liitevihko.

LUME -YLITUOMARIT

I YLITUOMARIEN KOULUTUS JA PÄTEVÖIMISOHJEET

Ylituomarien koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia ylituomareita, pyrkiä yhtenäistämään koe – ja kilpailuarvostelua sekä pitää tuomarikuntaa jatkuvan kehityksen tasalla.

II YLITUOMARIKSI AIKOVALLE ASETETTAVAT YLEISET VAATIMUKSET

- Oltava luonteeltaan ja arvostelukykynsä puolesta tähän tehtävään sopiva
- Omattava luontaisia taipumuksia ja riittävät fyysiset ominaisuudet ylituomarin tehtävään
- On perehtynyt hyvin ko. koemuotoon ja siihen osallistuviin rotuihin sekä suorittanut hyväksytysti rotujärjestöjen järjestämän erikoistumiskoulutuksen.
- On toiminut aktiivisesti harrastamansa koemuodon kouluttajana ja kouluttamallaan koiralla palkinnoille päässeenä koiranohjaajana.
- Pystyttävä koetuomarien ja koetoimihenkilöiden koulutukseen
- On suorittanut hyväksytysti koetoimitsijakoulutuksen ja osallistunut useasti kokeiden järjestelyvastuuseen
- Täytettävä mahdolliset koemuotokohtaiset lisävaatimukset.
- Täytettävä Kennelliiton määrittelemät jäsenvaatimukset.

III KOULUTUKSEN KOOSTUMINEN

- A Ylituomarikurssin anominen ja järjestämisoikeus
- B Uusien ylituomarien koulutus ja päteväminen
- C Ylituomarien jatkokoulutus

A YLITUOMARIKURSSIN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

Ylituomarikursseja saavat järjestää rotujärjestöt ja -liitot yhteistoiminnassa Kennelliiton kanssa. Yhteistyöhön saavat osallistua myös kennelpiiri ja jäsenyhdistykset.

Kurssin järjestämisestä on ilmoitettava määräaikaishilmoituksia noudattaen Kennelliitolle ja tiedotettava riittävän ajoissa Koiramme – lehdessä.

Kurssin kouluttajat voidaan nimetä joko järjestäjien esityksen perusteella tai Kennelliiton toimesta.

B UUSIEN YLITUOMARIEN KOULUTUS JA PÄTEVÖINTI

Koulutus jakautuu viiteen (5) vaiheeseen:

1. Rotujärjestön ennakoivalmennus tai erikoistumiskurssit.
2. Peruskoulutus Kennelliiton toimesta.
3. Erikoistumiskoulutus rotujärjestöjen tai liittojen toimesta
4. Koearvostelut ja mahdolliset harjoitusarvostelut.
5. Ylituomariksi päteväminen.

1 Rotujärjestön ennakkovalmennus tai erikoistumiskurssit

Ennen varsinaista ylituomarikoulutuksen alkamista tulee tuomariksi aikovan hankkia ennakkovalmennusta, jonka tarkoituksena on tiedon ja kokemuksen saaminen. Tämä voi tapahtua opiskellen, käyttämällä hyväksi alan kirjallisuutta ja lehtiä sekä keräämällä kaikkea sitä tietoutta ja kokemusta, jota saadaan olemalla mukana kenneltoiminnassa.

Ylituomariksi aikovan tulee osallistua rotujärjestön ohjeiden mukaan järjestettyyn ennakkovalmennukseen, erikoistumiskurssiin ja karsintakokeeseen mikäli tällaista ko. koemuodon osalta järjestetään.

2 Peruskoulutus Kennelliiton toimesta

- Ylituomariperuskurssi kestää yhden (1) päivän
- Kouluttajina peruskurssilla toimivat Kennelliiton nimeämät laajan kenneltietoisuuden omaavat ylituomarit yhdessä aluekouluttajien kanssa

Ylituomarikoulutukseen hakeutuvien henkilöiden kennelpiirit hyväksyvät jäsenyhdistyksen esityksestä peruskurssille ne henkilöt, jotka täyttävät ylituomariksi aikovalle asetetut yleiset vaatimukset. Koulutukseen hakeudutaan kirjallisesti käyttäen Kennelliiton ylituomarikokelaslomaketta.

- Peruskurssilla tulee käsitellä ainakin seuraavia asioita:
  - Kennelliiton yleiset säännöt ja koeasiapaperit
  - koiran rakenne
  - koiran luonne ja käyttäytyminen
  - tuomarietiikka
  - esiintymistaito
  - koira ja lainsäädäntö
- Peruskoulutuksesta on annettava kirjallinen todistus.

3 Erikoistumiskoulutus rotujärjestöjen toimesta

- Erikoistumiskoulutuksen avulla ylituomarikokelaan tulee saavuttaa sen koemuodon riittävä tuntemus, mihin hän on pätevätyössä, ja omaksua käytännöllinen tapa hoitaa tehtävänsä mahdollisimman tasapuoliseen ja oikeaan lopputulokseen.
- Vaatimuksena kurssille pääsulle on:
  - Oltava ennen ylituomarikurssin alkua täyttänyt 21 vaan ei 55 v.
  - Omaa riittävästi kokemusta luolametsästyksestä, osallistunut luolametsästyskokeeseen omalla tai ohjaamallaan koiralla.
  - Täytettävä Kennelliiton valtuuston asettamat jäsenvaatimukset.
  - Ennen ylituomarikoulutuksen alkua oltava oman (luolakoira-rotua harrastava) rotujärjestön ehdotus koulutukseen ja kennelpiirin lausunto.
  - Oltava suoritettu riistanhoitomaksu ja metsästäjätkinto
  - Kokelaalla tulee olla voimassa oleva ase- ja hallussapitolupa.
- Ylituomarikurssille osallistujat valitsee luolakoira-rotuja harrastavien rotujärjestöjen asettama ylituomari – kollegio hakemusten perusteella. Hakemusten tulee olla kollegion käytettävissä kolme (3) viikkoa ennen ko. ylituomarikurssia.

- Ylituomarikurssin järjestää rotujärjestö yksinään tai yhdessä kennelpiirin tai jäsenyhdistyksensä kanssa. Kurssin järjestämisestä on ilmoitettava Kennelliiton määräaika-ilmoituksen säätämällä tavalla, jotta kurssi voidaan ilmoittaa riittävän ajoissa Koiramme – lehdessä.
- Kursin suunnittelusta ja johtamisesta vastaa kollegio.
- Kurssille osallistujia voi olla enintään kymmenen (10) henkilöä, kuitenkin ei vähemmän kuin kolme (3) henkilöä.
- Ylituomarikoulutuksen erikoistumiskoulutus kestää kaksi ja puoli (2,5) päivää (= 20 h) jakautuen kolmeen osaan teoreettiseen, käytännölliseen sekä kirjalliseen ja suulliseen loppuenttiin.
- Erikoistumiskoulutuksen teoriaosuudessa käsitellään ainakin seuraavia asioita:
  1. Koemuotoa koskevat yleiset säädökset
  2. Koesääntöjen käytön ja erityispiirteiden yksityiskohtainen selvittäminen
  3. Ylituomarin ohjesääntö ja toimintaohje
  4. Koetoimitsijaohjeet
  5. Rokotusmääräykset
  6. ATK – lomakkeet ja arvostelukortti
  7. Kurssin päätteeksi on suoritettava hyväksytysti kirjallinen ja suullinen loppuentti.
- Ylituomarikurssille tulee mahdollisuuksien mukaan saada eriotuisia luolakoira-rotuihin kuuluvia koiria koeteltavaksi, koska näin saadaan mahdollisimman laaja näkemys eriotuisten koirien rodunomaisesta työskentelystä.
- Erikoiskoulutuksesta on annettava kirjallinen todistus.

4. Harjoitus ja koe-arvostelut

- Ylituomarikokelaan on suoritettava hyväksytysti koemuodossa erikseen määrätyt harjoitus – ja koe-arvostelut:
  - ennen rotujärjestön järjestämää erikoiskoulutusta kaksi (2) harjoitusarvostelua kahdelle kokeneelle ylituomarille. Harjoitusarvostelua vastaanottava ylituomari saa tarvittaessa ohjata ja neuvoa harjoittelijaa. Ylituomarikurssin yhteydessä suoritettavat arvostelut ovat kurssiin liittyviä eikä niitä lasketa varsinaisiin harjoitusarvosteluihin.
  - erikoiskoulutuksen jälkeen ylituomarikokelas tekee itsenäisesti vähintään kolme (3) hyväksytyä koe-arvostelua vähintään kahdelle (2) kokeneelle ylituomarille.
- Erikoistumiskoulutuksesta annetaan kirjallinen todistus.

5. Ylituomariksi pätevytyminen

- Anomuksen tekee jäsenyhdistys, jossa tuomarikokelas on jäsenenä.
- Anomuslomakkeena käytetään samaa Kennelliiton ylituomarikokelaslomaketta tarpeellisine liitteineen, jolla koulutukseen hakeuduttiin.
- Anomukseen hankitaan lausunto kennelpiiriltä ja rotujärjestöltä, joka lähettää sen Kennelliitolle.
- Kennelliitto päätevoi ylituomarit.
- Ylituomari katsotaan päteväksi kun hän on saanut siitä tiedon Kennelliitolta.

C. YLITUOMAREIDEN JATKOKOULUTUS

1. OSALLISTUMINEN JATKOKOULUTUKSEEN

- Ylituomareiden on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta, ja hänen on toimittava tuomarin tehtävissä tai osallistuttava kokeisiin kilpailijana vähintään kerran kahden vuoden aikana.
- Kennelpiirien, rotujärjestöjen on valvottava, että ylituomari on osallistunut jatkokoulutukseen rotujärjestön vaatimusten mukaan ennen kuin hänelle annetaan uusi ylituomaritehtävä.

2. JATKOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- Ylituomarien jatkokoulutusta saavat järjestää rotujärjestöt ja kennelpiirit yhteistoiminnassa keskenään.
- Jatkokoulutustilaisuuksista on ilmoitettava hyvissä ajoin ennen tilaisuutta Koiramme – lehdessä.
- Kurssille osallistumisesta annetaan todistus.

IV YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN

- Kennelliitto voi poistaa ylituomarioikeudet tai peruttaa arvosteluoikeudet henkilöltä, joka todetaan tehtävänsä epäpäteväksi ja joka ei enää täytä kohdan II vaatimuksia (yleiset vaatimukset).
- Kennelliitto voi peruttaa arvosteluoikeudet kennelpiiri ja rotujärjestön esityksestä henkilöltä joka ei täytä jatkokoulutusvelvoitettaan ja toimintavaatimustaan (kohta C 1).
- Mikäli ylituomarille ollaan esittämässä kurinpidollisia toimenpiteitä voi Kennelliitto pidättää arvosteluoikeudet asian käsittelyn ajaksi.
- Kennelliitto voi palauttaa arvosteluoikeudet pidättämisesityksen tekijän perustellusta esityksestä.
- Rotujärjestöt voivat jatkokoulutusvelvoitteen lisäksi määritellä mahdollisia lisätehtäviä ylituomareille, joilla arvosteluoikeudet ovat olleet poistettuna.

Liitteet:

Arvostelukortti

Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet